

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího)

Práci předložil(a) student(ka): Kristýna Kvačková, bc.
Název práce: Cancel Culture – výzva nebo hrozba?

Vedoucí práce (u externích vedoucích uveďte též adresu a funkci v rámci instituce): Lucie Kýrová, Ph.D.

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Předložená práce zkoumá sociální fenomén *cancel culture* – něco, o čem většina z nás slyšela, mnoho z nás o tom mluví, ale málokdo to dokáže definovat a vysvětlit, o co přesně jde. To je také důvod, proč se kolegyně Kvačková rozhodla tento fenomén zkoumat i s ohledem na fakt, že v české odborné literatuře o tomto fenoménu zatím nikdo nepsal a v anglické literatuře je zatím jen pár publikovaných prací. Cílem práce je odpovědět na dvě výzkumné otázky: „Jaké jsou hlavní znaky *cancel culture* a jaké jsou její projevy v kulturní, politické a akademické oblasti? Pro které z výše zmíněných oblastí představuje kultura rušení hrozbu a za jakých podmínek?“ Na základě odpovědí na tyto otázky chce autorka nabídnout ucelenou definici fenoménu kultura rušení.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Autorka si vybrala komplikované a nezapované téma, pro které zatím neexistuje dostatek odborné literatury a které bylo navíc v posledních letech velmi zpolitizováno. Práce se také soustředí na kultura rušení v oblasti akademie, která zatím odborníky nebyla analyzovaná vůbec. Většina existujících prací a diskurzů se zabývá oblastí kultura, celebrity a politiky. Tímto je tedy zvolené téma opravdu novátorské. Práce je logicky rozdělena na tři kapitoly, z nichž první nabízí polemiku nad definováním fenoménu a jeho historii. Zde dobře využívá existující literaturu, která nabízí několik, často rozporuplných definic tohoto fenoménu a jeho aspektů. Tyto kriticky analyzuje a nabízí pak možnou definici *cancel culture*. Ve druhé kapitole autorka zvažuje přínos a potenciální limity tohoto fenoménu a snaží se nastavit hranici mezi legitimním nástrojem sociální spravedlnosti a hrozbou pro svobodu slova. Zde například zvažuje otázku absolutní a limitované svobody slova, problematiku absence presumpce nevinu, a postoj ke *cancel culture* napříč americkým politickým spektrem. Zde se soustředí ale jen na republikány a demokraty, diskuze o nezávislých (politických and voličích) zde chybí. Třetí kapitola pak rozebírá akademické prostředí a jeho specifika, jako je rozdíl mezi akademickou svobodou a svobodou slova, nutnost ideové diverzifikace v akademii anebo snížená tolerance studentů ohledně specifických témat. Autorka kvalitativně analyzuje své zdroje, u periodik pak využívá mediální diskurzivní analýzu.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Práce je velmi dobře napsaná, čtivá a srozumitelná s jasnými argumenty. V textu se téměř nevyskytují chyby a překlepy. Autorka pečlivě a konsistentně odkazuje na své primární zdroje a literaturu. Práce má všechny formální náležitosti.

4. KONTROLA ORIGINALITY TEXTU

Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému:

Theses Turnitin Ouriginal (Urkund)

Komentář k výsledku kontroly: Předložená práce je originální.

5. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Celkově hodnotím práci jako velmi zdařilou. Je to téma, které vyžaduje pozornost k detailům a zároveň filozofické a etické kotvení a přesné definování konceptů, s kterými pracuje. Autorka se, vesměs zdařile, snaží

o objektivní a balancovaný pohled na fenomén kultury rušení a příklady, na kterých ukazuje, co kultura rušení je a není. Ale i zde je místo ke zlepšení. Některé příklady by mohly být lépe vysvětleny nebo by jim pomohly dodatečné informace, případně širší kontext a přesnější vyjádření.

Například str. 26-27 a debata o autocenzuře, šíření dezinformací a roli vlády. Zde by bylo dobré lépe vysvětlit, jak přesně souvisí autocenzura se šířením dezinformací (autorka před tím zmiňuje jako příklad šíření dezinformací ohledně vakcíny na covid). U této debaty – autocenzura a spirála mlčení, by také bylo dobré zkusit analyzovat, zda obavy s možných dopadů vyjádření odlišného/“nepopulárního“ názoru je založen na reálných příkladech anebo jde jen o strach. Konkrétní data – čísla a rozbor incidentů by zde mohla pomoci. Zvláště, když průzkum, o který se zde autorka opírá byl proveden organizací s konzervativními dárci, na což upozorňuje až ve třetí kapitole.

Debata o strachu akademiků na straně 28 se pak zdá zobecňující – opravdu se akademici bojí vyjádřit své názory na všech amerických univerzitách? Je třeba rozdíl mezi akademiky bez a těmi s uděleným tenure? Debata o dopisu „o spravedlnosti a otevřené diskusi“ otisknutého v *Harper's Magazine* v r. 2020, str. 29-30 a zmínka o odstoupení některých signatářů poté, co zjistili, kdo všechno ho podepsal. Zde by bylo dobré více vysvětlit – kdo jim třeba na tom seznamu vadil a proč. Zakončení této debaty tvrdí, že celebrity a známé osobnosti, které tento dopis podepsali nemohou být nikdy plně „zrušeny“, což skoro vyznívá, že neměly důvod tento dopis psát. To nabízí širší otázku, jestli aktivistou (signatářem petice, dopisu, atd) by měl být jen ten, komu hrozí reálné nebezpečí diskriminace?

Debata o postojích ke *cancel culture* napříč politickým spektrem rozebírá postoje republikánů a demokratů, ale nezmiňuje nezávislé, kterých podle pozn. pod čarou č. 116 je 44 %. Toto je dost velký segment společnosti, který by bylo dobré v analýze zahrnout. Výsledkem by mohlo být, alespoň v této práci, odpolitizování tohoto fenoménu. Toto by ale možná vyžadovalo výzkum nad rámec a limity magisterské práce. Případ propuštění podplukovníka Mathewa Lohmeiera (str. 36) a argument, že jde o kulturu rušení pro jeho názory/knihu. Je možné potvrdit, že jeho zmíněná kniha byl opravdu důvodem k jeho propuštění anebo tam byly i jiné důvody, vzhledem k tomu, že byl vyšetřován za „zakázanou stranickou politickou činnost“? A také vysvětlení, co tento zákaz znamená a proč je implementován by pomohlo případ více osvětlit.

Debata o zákazech výuky určitých předmětů na školách (například critical race theory, která je ovšem záležitostí až postgraduální výuky na VŠ – zde by měla autorka lépe vysvětlit proč je toto kultura rušení, a ne ideologická cenzura; případně, zda považuje cenzuru za to samé, co kultura rušení a proč. Celkově by pomohlo, kdyby skrze celou druhou kapitolu jasně a konkrétně aplikovala svoji navrženou definici kultury rušení. To se objevuje až ke konci kapitoly a pouze jen v obecné rovině. Také by měla lépe rozlišovat mezi kritikou, cenzurou a kulturou rušení.

I ve třetí kapitole je pár příkladů, kde by dodatečné informace pomohly. Případ profesora Doriana Abbota a jeho kritiky programu DEI, str. 49-50. Zde by bylo dobré vědět co přesně kritizoval, jestli existenci programu jako takového nebo jen jeho implementaci a co chtěl přesně měnit nebo rušit. V případě novinářky Hannah-Jones není úplně jasné, jestli jí bylo nabídnuto tenure hned při nástupu (což je nestandardní) anebo jí bylo slíbeno, že otázka tenure bude jen technickou záležitostí (většinou u profesorů, co už tenure mají na jejich pozici, kterou opouští). Str. 57 a tvrzení, že „americké vysoké školství je stále více řízeno určitou politickou ideologií a agendou“ – opravdu celé americké vysoké školství?

Diskuze o snížené toleranci amerických studentů. Přesnější rozlišení Ivy League, státních a ostatních soukromých univerzit a demografické skladby jejich studentů by zde pomohlo lépe analyzovat a pochopit výsledky použitých průzkumů. Demografie se bude na těchto školách lišit a mohla by i přispívat k postojům studentů k problematice diskriminace, rasismu atd. Na toto navazuje i použitý příklad “[Halloween Costume Controversy]”, jehož argumentace je trochu zarážející. Zatímco ve zbytku práce autorka jasně říká, že projevy rasismu, microagrese nebo kulturní aropriace jsou nepřijatelné, zde se zdá říkat, že hájení kulturní aropriace a privilegia urážet druhé je jen konstruktivní kritika (viz citovaný úryvek z emailu). Podrobnější analýza celého incidentu, emailů, které tento incident odstartovaly, a širšího kontextu by pomohla objasnit případ samotný i Kristýny argumentaci. Zde by také mohla lépe využít použitý článek/blog od Jodie-Lee Trembach. Ten celou kontroverzi staví to širšího kontextu, který by celkově napomohl k lepšímu uchopení tématu snížené tolerance amerických studentů k projevům rasizmu a ostatní diskriminace.

Ve třetí kapitole, a hlavně v jejím závěru „Cancel culture jako forma kolektivního aktivismu“ se občas zdá, že autorka staví na stejnou roveň kritiku, aktivismus a kulturu rušení a stírá rozdíly mezi nimi. Ve výsledku má pak čtenář téměř pocit, že jakýkoliv aktivismus a kritika jsou vlastně *cancel culture*.

I přes výše zmíněné výtky je toto dobrá práce, která se snaží otevřít důležitou debatu o fenoménu, o kterém se hojně mluví, ale kterému ne každý rozumí. I zmíněné nedostatky ukazují na složitost tématu a snahy najít obecnou definici.

6. SPOLUPRÁCE S VEDOUCÍM PRÁCE (komunikace s vedoucím práce, schopnost reflektovat připomínky, posun od původního záměru apod.)

Spolupráce s kolegyní Kvačkovou byla výborná. Zatímco samostatně pracovala na výzkumu, pravidelně se mnou konzultovala a kriticky reflektovala mé komentáře v revizích textu.

7. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Autorka by měla dostat prostor k reakci na výše zmíněné výtky a otázky.

Doplňující otázka:

Můžete přesněji definovat a ukázat rozdíly mezi (ideologickou, politickou) cenzurou, kolektivním aktivismem žádajícím důsledky za nepřijatelné chování nebo systemickou změnu a kulturou rušení? Kde jsou hranice mezi těmito aktivitami?

8. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(A a B výborně, C a D velmi dobře, E dobře, F nevyhověl):

Práce splňuje požadavky kladené na magisterské diplomové práce, a proto ji doporučuji k obhajobě. V případě úspěšné obhajoby navrhuji známku A-B.

Datum: 12. 9. 2023

Podpis: Lucie Kýrová

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.